

PROGRAM

Operaen
I MIDTEN
HERNING • IKAST-BRANDE • STRUER • HOLSTEBRO

Den Stundesløse

Det Jyske
Musikkonservatorium
**The Royal Academy
of Music**

At det er et samarbejde udelukkende med Herning Kommune og Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus er ikke nogen tilfældighed. Det midt- og vestjyske område har fostret en lang række fremragende operasangere, ikke mindst takket være sangmiljøet i Herning og Ikast. Succeskriteriet for dette projekt vil derfor også være, at Operaen i Midten kan indgå i lignende projekter, som lever op til teatrets forpligtelse om at gentage sit drama-pædagogiske arbejde med unge sangtalenter i umiddelbar nærhed af teatrets tilholdssted. I teatrets vedtægter står der således: "Det tilstræbes herved at udbrede kendskabet til og interessen for den musikdramatiske kunstart og samtidig skabe øget mulighed for uddannelse og udvikling for dens udøvere."

Flemming Vistisen, operachef

Kære publikum

Det Jyske Musikkonservatorium byder velkommen til forestillingen. Vi har på konservatoriet i Aarhus/Aalborg i mere end 50 år lavet egne operaopsætninger i ønsket om at give de studerende en forsmag på den professionelle operaverden, der venter efter studierne. Vi er meget glade for at Operaen i Midten inviterede os indenfor i produktionen af "Den Stundesløse", så de studerende får et endnu mere realistisk indblik i "verden udenfor", i samarbejdet med et professionelt operakompagni. På rollelisten er studerende – nogle har gået længe på konservatoriet andre kun kort – og dertil et par nyligt uddannede og en enkelt top-erfaren operasanger, Jesper Buhl. I orkestret sidder også konservatoriestuderende, som styres af operachefen selv, Flemming Vistisen.

Kunsten skal ud at virke i samfundet og interagere med sit publikum, så vi slår dørene op og glæder os til at vise jer forestillingen. Måske bliver i berørte eller provokerede, måske er der lagt op til en god latter i teatret, vi ved det ikke, men vi ved, at det kun er i samspil med jer, at kunst giver mening.

God fornøjelse.

Claus Olesen – rektor

Plakatdesign og layout:
Pernille Elimar og Anette Christiansen.

Programbilleder:
Fotograf Ole Mortensen.

Programredaktion:
Flemming Vistisen, Pernille Elimar,
Bent Tilsted.

Program layout:
Anette Christiansen, DigiGraf
og Tilsted Com.

Tryk:
HVM Print - Tilsted Com.

En stor tak fra Operaen i Midten til
Den Jyske Opera
Odin Teatret
Anni Birkebæk
Aarhus Musikskole
Preben Vestergaard
Vibeke Hedeager
Den Jyske Sangskole
Anne Marie Mau
Stan Zelazny

OPERAEN I MIDTEN OG DET JYSKE MUSIKKONSERVATORIUM PRÆSENTERER

Den Stundesløse

OPERA AF BENT LORENTZEN OVER HOLBERGS KOMEDIE AF SAMME NAVN

Herning Højskole

Fredag 31. januar kl. 19.30

Lørdag 1. februar kl. 16.00

Rytmask sal, Musikhuset Aarhus

Søndag 2. februar kl. 16.00

Søndag 2. februar kl. 19.30

MEDVIRKENDE

Vielgeschrey	Jesper Buhl
Pernille	Cathrine Breinholt Højlund kl. 16.00 Laura Ernø-Møller kl. 19.30
Leonora	Clara Gunge kl. 16.00 Lise Robenhagen Hjørne kl. 19.30
Leander	Troels Geil Thalling kl. 16.00 Alexander Fjord Nielsen kl. 19.30
Oldfux	Mikkel Baungaard Thomsen kl. 16.00 Josef Gottlander kl. 19.30
Magdelone	Laura Helene Hansen kl. 16.00 Kirsten Voss kl. 19.30
Peder Erichsen	Daniel Kjær Holmberg

ORKESTER

Keyboard	Sonja Honkema
Cello	Malthe Volting Højager
Obo	Aurora Remme
Slagtøj	Marius Paschke
Lydcollage	Mathias August Andersen Mia Ghabarou
Iscenesættelse	Pernille Elimar
Musikalsk ledelse	Flemming Vistisen
Koreografi	Pernille Garde
Kostumedesign & Scenografisk bearbejdning	Zofia Zelazny
Lysdesign	Michael Fogh Andersen
Produktionsleder	Philip Doolan
Skrædder	Beata Zelazny
Prøveleder	Marie Lund Nielsen
Instruktørassistent	Johanne Sofie Bech Madsen
Make-up design	Sofie Stenholt
Teatermaler	Charlotte Kjærgaard Dethlefsen
Repetitør	Frode Stengaard Sonja Honkamaa Esbén Lund Brummer

Den stundesløse Vielgeschrey har så travlt med sine forretninger at han ikke når noget som helst, og slet ikke det vigtigste – livet selv. Han har derfor heller ikke set eller forstået at hans datter Leonora og den unge mand Leander, er gået hen og har forelsket sig i hinanden.

Vielgeschrey har derimod planer om at gifte Leonora bort til den kedelige, tal-fikserede bogholder Peder Erichsen, så denne kan hjælpe ham med hans forretninger. Og trods Leonoras ulykkelighed står han fast på sin beslutning.

Men hans stuepige, den kvikke Pernille, vil det anderledes, så hun lægger en plan: Leander skal klæde sig ud som Peder Erichsen og få tilladelse til Leonoras hånd hos Vielgeschrey, og det inden den rigtige Peder Erichsen dukker op for at gøre det samme. I stedet for at lade den rigtige Peder Erichsen tale med og fri til Leonora, præsenterer Pernille ham for den giftesyge husholderske Magdelone. Magdelone tror selvfølgelig at det er hende han vil fri til, og Peder Erichsen tror at Magdelone er Vielgeschreys datter.

I løbet af samme dag sørger Pernille også for, at Leanders tjener, Oldfux, besøger Vielgeschrey i et utal af forklædninger for at forvirre og stresser ham yderligere, så han ikke opdager noget. Alt dette går glat og det lykkes at få begge par gift samme dag. Det hele ånder fred og lykke, indtil Peder Erichsen opdager at Magdelone ikke er datter i huset, men derimod husholderske. Han bliver rasende. Han formildes dog meget hurtigt, da Magdelone afslører, at hun har en stor, velernæret opsparing stående i banken.

Vielgeschrey må erkende at han er blevet løbet over ende, og som forviklingerne udredes bliver han mere og mere perpleks. Til sidst når han et punkt, hvor vi må spørge os selv, om han står til at redde, eller om han er for evigt fordømt til et stundesløst liv.

En Geedebuk og en Østers

"En Geedebuk blev ved stranden vaer en Østers, som laae på et Skær og gabede. Geedebukken sagde da: Fy skamme dig, dit dovne Best, som stedse ligger ubevægelig på eet Sted. Jeg haver allerede i Dag gaaet nogle Miile over Klipper og Bjerge, er er udi Bevægelse fra Morgenen til Aftenen. Den anden svarede dertil: Min kiære Herman! Medens du haver været udi idelig Bevægelse, og udi et Arbejde, som sigter til slet intet, haver jeg, som synes at være ganske ørkesløs, og som lastes for Dovenhed, dannet en Perle, som er af større Priis end 1000de Geedebukke."

Ludvig Holberg

- AT TRÆDE IND I EN HEL NY KUNSTART

Af Flemming Vistisen

For en klassisk sangstuderende er skridtet til at blive en operasanger som at træde ind i en hel ny kunstart, skuespilkunsten. For opera er scenekunst. Og det er først spændende, når musikken, sangen, dramaet og sceneudtrykket spiller sammen. Men så bliver denne flerdimensionelle kunstart også i bedste fald til det ypperste, man kan opleve.

Men hvor går man så hen for at få den erfaring?

På Operaakademiet under Det Kongelige Teater uddannes i dag morgendagens operastjerner. Det gør i snit 4-5 klassiske sangere hvert år for såvel danske som udenlandske talenter. Det sætter uvægerligt

nyuddannede danske sangere i en svær konkurrencemæssig situation og kun ganske få kommer igennem nåleøjet.

Formålet med vores samarbejdsprojekt er at give jyske sangstuderende adgang til at skabe en hel operaproduktion og give dem den første erfaring at bygge videre på. Samarbejdet skal således give de sangstuderende mulighed for at arbejde intenst med det sceniske udtryk, hvor det skuespilmæssige er fremhævet og det musikalske tilsvarende nedtonet. Derfor er Bent Lorentzens opera "Den Stundesløse" særdeles velvalgt til opgaven. Det skuespilmæssige og kropslige arbejde er essentielt og Lorentzens musikalske iklædning tager behørigt hensyn til det dramatiske.

Dertil kommer, at Bent Lorentzen var lærer på Det Jyske Musikkonservatorium fra 1962-1971. Under den tid igangsatte han Opera-Gruppen for de unge sangstuderende. Ud af det kom det senere Undergrunden. Produktionerne var efter sigende hjemmelavede og der skulle en god vilje til at se dem. Men meningen var den samme: at give de sangstuderende en chance for at prøve kræfter med en kunstart, hvor tekst, drama, musik, sang, krop og teaterteknik hænger sammen i det kunstneriske udtryk. Derfor er en opera af Danmarks mest produktive operakomponist, Bent Lorentzen, også naturligt i denne sammenhæng.

Holberg er stadig holdbar

Af Pernille Elimar

Det er snart 300 år siden at Holbergs teaterstykker først så dagens lys, og han bliver stadig spillet på et utal af scener, studeret, analyseret og debatteret aktivt. Holberg holder stadig og er bidende aktuel.

Hans komedier har det hele: Fald-på-halen-komik, svidende karikaturer og spidsfindig ironi, specielt når det kommer til karakterer, der tænker meget mere om sig selv, end de er i stand til at leve op til. Men den primære grund til at Holberg stadig er

aktuel, er hans eminente brug af arketyperiske figurer. Mange af de karakterer, han skildrer i sine stykker, svarer til typer, vi også genkender i dag. Hvem af os har ikke mødt en person som i sin egenproducerede stress og jag, farer rundt uden at udrette noget som helst – en såkaldt stundesløs. Så også i dag kan vi genkende Holbergs personer, nyde hans nådesløse og humoristiske fremstilling af deres fejlbarligheder eller fejltrin, og de forviklinger de rodes ind i på grund af dem. Ydermere har Holbergs tematikker samme tidsløshed. Alle de sto-

re temaer der debatteres i dag, har Holberg allerede omtalt eller skrevet noget om.

For mig har Bent Lorentzen fanget det skønneste og mest finurlige ved Holberg i musikken til Den Stundesløse. Musikken er som en yderst velsiddende handske. Jeg trækker på smilebåndet på helt samme måde, når jeg hører Bent Lorentzens musik, som når jeg læser teksten. Begge dele fremstår lige charmerende, ironisk kommenterende, absurde, smukke, skøre, insisterende og uhøjtidelige.

Da vi først mødtes med de studerende var udgangspunktet sammen at forholde os til, hvad der gør Holberg og Den Stundesløse relevant i 2020.

Rastløsheden og det uproduktive hastværk er et gennemgående tema i forestillingen. Men det var ikke stressetemaet, der optog de unge. Ud af snakken og det fælles arbejde, stod det mere og mere klart, at de relaterede stærkest til fortællingen om den ældre generations spillen fallit overfor den yngre generation: Vielgeschrey udvikler sig ikke gennem fortællingen. Han står nøjagtig

samme sted, når forestillingen slutter som han stod da den begyndte, hvorimod forestillingens unge karakterer tager sagen i egen hånd, sikrer at retfærdigheden sker fyldst, og at de selv får lov at bestemme over deres egen fremtid.

Et billede på, at vi ældre generationer nok sidder tungt på magten, men vi må på et eller andet tidspunkt spille fallit overfor de yngre generationer, anerkende deres holdninger og vilje og give "fremtids-bolden" videre til dem.

Mest relevante eksempel på det, her og nu, må siges at være klima-debatten. De yngre generationer har fået nok af den bedrevidende, forstokkede OK-boomer-generation* og har taget deres fremtid i egne hænder. Og det i en grad hvor de globalt har fået klimadebatten, ikke blot på den politiske dagsorden, men øverst på den globale politiske dagsorden.

Bearbejdningen af stress-temaet har vi lagt i forestillingens visuelle udtryk.

Holbergs komedie foregår oprindeligt i en ganske almindelig borgerlig dagligstue, mens vores version foregår i en hjerne. For når vi kikker på karaktererne, deres handlinger og intentioner så bliver de jo alle produceret i hjernen, deres håb, ønsker, intrigeren og - ifølge seneste års hjerneforskning - også deres følelser.**

Og der er ikke langt fra hvordan en stresset hjerne opfører sig til hvordan Vielgeschrey opfører sig. Jeg kan ihvertfald genkende mig selv i den kontekst. Måske kan du også?

Rigtig god fornøjelse!

*Udtrykket "OK Boomer" bruges af yngre generationer til ironisk beskrivelse af smalsynede, forældede, negativt fordømmende eller nedladende holdninger hos ældre mennesker/generationer ift. ungdommens visioner og holdninger.

**Ifølge ny hjerneforskning er følelser i høj grad konstruktioner, konstrueret i hjernen.

"How emotions are made - The Secret Life of the Brain" Lisa Feldman Barret, Macmillan, New York, 2017.

Tag en frø og kom den i en gryde med kogende varmt vand. Den vil med det samme forsøge at komme op.

Læg i stedet frøen i koldt vand og varm det langsomt op. Så vil frøen blive siddende i vandet til den eksploderer.

Lignelse om medarbejdere, brugt i erhvervslivet

By Mia Theil Have & Nikola Kodjabashia (Riotous Company) for Operaen i Midten

Premiere 7. juni kl. 15.00 og 20.00 i forbindelse med Holstebro Festuge

Repertoire sidste weekend i august i forbindelse med Herning Opera Festival.

Flere forestillinger i løbet af efteråret.

Følg dagspressen. Og www.operamidt.com

Operaen
I MIDTEN